

KOHO-hanke on tuonut työyhteisöön uusia tapoja käsitellä muistisaira asukkaan maailmaa

Kohtaamisosaamista hoivakoteihin (KOHO)-hanketta on takana nyt 1,5 vuotta ja hoivakodeissa näkyy jo myönteisiä muutoksia kohtaamisen kulttuurissa. Pirkanmaan Muistiyhdistyksen, Tampereen ammattikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston ESR+-rahoitteinen ryhmähanke jatkuu vielä toukokuulle 2027. Alla hankkeen toimintaan osallistunut Marja Ruonela kertoo omista kokemuksistaan ja oivalluksistaan.

Viime aikoina on saanut lukea lehdistä kauhutarinoita ympäri-vuorokautisen hoivan yksiköistä ympäri Suomea. Jutut kertovat usein ääripään tilanteista, jolloin kokonaiskuva vanhushoivasta voi

muodostua lukijalle vääräksi. Jos supistaa hoivan isosta yleiskuvasta toiminnan ytimeen, niin jäljelle jää yksi yksittäinen hoitaja. Mitä yksi hoitaja voi tehdä antaakseen asukkaille hyvää arkea ja saadaakseen itselleen eettisesti mielekästä työnkuvaa?

Olen saanut osallistua KOHO-hankkeeseen alusta saakka ja jo ensi metreillä mietin, kuinka tärkeän aiheen äärellä ollaan. Kohtaaminen. Kahden ihmisen vuoropuhelu. Kiinnostus ja välittäminen. Kuuntelu ja omana persoonana toimiminen. Hanke palautti ajatukset takaisin siihen, miksi olemme joskus lähteneet hoiva-alalle, hoitamaan toista

ihmistä. Olemme hoitajia, koska meillä on halu olla auttamassa, olla antamassa itsestämme jotain, mihin autettava ei enää itse kykene. Olemme sitoutuneet olemaan ikäihmisen vieressä, kuuntelemaan ja ymmärtämään.

Kohtaaminen ei ole suunniteltuja hetkiä, se on asenne. KOHO-hanke on tuonut työyhteisöön uusia tapoja käsitellä muistisairaahan asukkaan maailmaa. Voi olla, että työyhteisössä jotkut hoitajat aina onnistuvat haastavissa hoitotilanteissa, pystyvät rauhoittamaan levotonta asukasta tai lohduttamaan äitiään ikävöivää. Hanke muistutti jakamaan näitä hyviä tapoja ja siten antamaan

erilaisia kohtaamisen käsittelytapoja muistisairaahan asukkaan kanssa toimimiseen. Työyhteisöllä oli hankemateriaalien kautta mahdollisuus pysähtyä haastavan asukkaan arkeen, miettimään hänen tunteitaan ja pohtimaan hoitajissa olevia tunteita eri hoitotilanteissa tai kohtaamisen hetkissä. Yhdessä miettien ymmärrys lisääntyi ja keksittiin eri kohtaamisen tapoja helpottamaan sekä muistisairaahan asukkaan että hoitajien tunnelastia.

Muistisairauden edetessä kohtaaminenkin muuttuu, se tuntuu syvenevän ja rauhoittuvan. Yhteiset hiljaiset hetket, jaettu hymy, hartian silitys, lempeä katse, hyväksyminen

ja läsnäolo antavat voimaa asukkaalle, mutta myös hoitajalle itselleen. Välittäminen syntyy tuttuuden kautta ja se kulkee molempiin suuntiin. Välillä on hyvä heittää hoitajaviitta pois ja olla vain Marja tutun asukkaan vieressä. Kertoa hänelle, että polveani kolottaa, antaa ikäihmisen lohduttaa minua, jakaa viisauttaan, että kamferisalva auttaa, kuulla, että huomenna se jo

on parempi. Mitä minä siis yhtenä hoitajakunnan edustajana voin tehdä? Voin olla ihmisenä toiselle ihmiselle, samoilla tunteilla, samoilla peloilla ja odotuksilla. Kohdata heidät omana itsenään, antaa arvoa ja osoittaa välittämistä.

*Marja Ruonela
lähihoitaja, geronomi (AMK)
kuolindoula*